

Miks on kaasamine oluline?

Kaasamine ei ole ainult sellele teemale pühendunud organisatsioonide ülesanne. Iga taotleja saab planeerimisfaasis läbi mõelda, kes on need sihtgrupid, kes võiksid ja tahaksid, aga mingil põhjusel ei saa projektis osaleda. Taotluste hindamisel võetakse iga projekti puhul arvesse seda, mil määral on kavandatud tegevused kaasavad ja avatud erineva tausta ja võimekusega osalejatele.

Kvaliteetses taotluses on:

- kirjeldatud vähemate võimalustega osalejate profiili ja konkreetseid takistusi,
- põhjendatud valitud sihtgrupi kaasamise tagamaid,
- selgitatud sihtgrupini jõudmise ja nende kaasamise viise,
- kirjeldatud vähemate võimalustega osalejate toetamise meetmeid kogu projekti vältel
- kohandatud tegevusprogrammi vastavalt sihtgrupi vajadustele.

Kuidas kaasamist projektis suurendada?

Ainult sõnadest, et projekt on avatud kõigile, ei piisa. Vähemate võimalustega osalejate kaasamiseks tuleb teha lisapingutusi, võrreldes tavapärase osalejate toetamisega. Kaasamine peab olema läbiv kõigis projekti etappides. Vaata lisa pöördel.

europanoored.eu

[europanoored](https://www.facebook.com/europanoored)

[europanoored.eu](https://www.instagram.com/europanoored)

Kelle kaasamisest me räägime?

Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programm on avatud kõigile noortele ja noorsootõtjatele, kuid on palju neid, kes vähemate võimaluste tõttu osaleda ei saa. Seetõttu on oluline, et iga projekti-tegija pööraks kaasamisele rohkem tähelepanu.

Võimalikud takistused, millega noored või noorsootõtjad silmitsi seisavad:

ERIVAJADUSED

füüsilised või vaimsed puuded

TERVISLIKUD

kroonilised terviseprobleemid

SOTSIAALSED

väheseid sotsiaalseid oskused, keeruline perekondlik olukord või riskikäitumine

MAJANDUSLIKUD

töötus või väike sissetulek, võlgnevused, kodutus

HARIDUSLIKUD

õpiraskused, koolitee katkestamine, NEET-staatus

KULTUURILISED

kultuurilised kohanemiskasvatused, vähene keelteoskus

GEOGRAAFILISED

elamine probleemsetes või raskesti ligipääsetavates piirkondades

DISKRIMINEERIMINE

soolistel, etnilistel, religioossetel vms põhjustel kiusamine

Allikas: Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, 2021

Kuidas kaasamist projektis toetatakse?

Kaasamistoetust (ingl k *inclusion support*) saab küsida kahte liiki kulude katmiseks:

Kulud, mis on seotud kaasava tegevuse üldise korraldamisega

- ühikupõhine toetus¹
- seda tüüpi toetuse puhul eeldatakse organisatsioonilt toetavaid tegevusi kõigis projekti etappides, vastavalt sihtgrupi vajadustele (tugevam eeltöö, järjepidev tugi ja paindlikkus, põhjalikud järeeltegevused ning tugevdatud mentorlus vabatahtlikele)

Kulud, mis on seotud konkreetsete osalejate individuaalsete vajadustega

- reaalsetel kuludel põhinev toetus²
- seda tüüpi toetuse puhul oleneb toetuse andmine konkreetse osaleja takistustest ja vajadustest, et ta saaks osaleda teistega võrdsetel alustel (nt erivahendid või -transport, tugiisiku ehk saatja kaasamine jms).

NB! Mõlema toetusliigi korral on oluline kulude vajadust taotluses selgelt põhjendada.

NB! Kõiki kulutusi peab ette prognoosima ja lisama taotlusesse, tagant järele toetust küsida ei saa.

¹ 2021. aastal Erasmus+ programmis 100 €/osaleja/ühe tegevuse kohta, Euroopa Solidaarsuskorpuse programmi vabatahtliku teenistuse puhul 6 €/päev/osaleja kohta

² 2021. aastal Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmis kaetakse 100% kuludest.

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Kaasamise teejuhised Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmi taotlejale

„Põhiprintsiip on see, et ära eelda midagi, muidu on asi juba eos luhta läinud. Alati tuleb enne küsida, see on põhiline. Võib-olla polegi abi vaja või on vaja hoopis teistsugust abi kui sa eeldad. Avatus, suhtlemine ja valmisolek tegutseda on põhiline võti, et olla lahen-dustele orienteeritud.“

Mariliis Maremäe,
Erasmus+ projekt
„Inclusive Youth Work“

Planeerimisetapp

- Määratlege täpne vähemate võimalustega osalejate sihtgrupp, keda soovite kaasata: nende profiil ja vajadused. Olge konkreetsed, näiteks geograafiliste takistuste puhul kirjeldage, mis piirab noorte võimalusi valitud piirkonnas ja mida on neil vaja, et olla teiste osalejatega võrdselt kaasatud.
- Olge sihtgrupi valimisel ja kaasamisel strateegilised – miks just need noored / noorsootöötajad? Tehke koostööd teiste organisatsioonide ja sidusgruppidega, näiteks pagulasnoorte kaasamiseks MTÜ Pagulasabiga.
- Kaardistage erinevad kanalid ja meetodid, et soovitud osalejateni jõuda. Näiteks kui soovite projekti kaasata eesti keelt mitte kõnelevaid osalejaid, siis tõlkige vajalik teave ja levitage seda sihtgrupi poolt enim kasutatud kanalites.
- Pakkuge oma organisatsiooni võtmeisikutele, sh grupijuhtidele, koolitajatele ja mentoritele spetsiifilist ettevalmistust kaasamise ja mitmekesisuse teemal, et neil oleks valmisolek valitud sihtgruppe projekti vältel toetada.
- Leppige kaasamise põhimõtted ja sihtgrupid kokku projekti partneritega. Iga riigi sihtgrupid ja nende olukord on erinevad ja vajavad eri lähenemist, mida tuleks kirjeldada ka taotlusvormis.

Ettevalmistusetapp

- Kui projektis osalejad on juba teada, siis uurige välja nende individuaalsed takistused ja mõelge, kuidas neid ületada. Pakkuge välja võimalikke lahendusi: näiteks keeleline ja kultuuriline ettevalmistus, rahaliste takistuste ületamine, digitaalsete oskuste toetamine jms.
- Viige praktilist korraldust puudutavad takistused miinimumini: ligipääsetav tegevuskoht, sobiv toitlustus, kohandatud tegevusprogramm, sobiv keelekasutus, tõlge jms.
- Korraldage eelkohtumisi ja veenduge, et kõigi osalejate vajaduste ning isiklike õpiesmärkidega on tegevuste ettevalmistamisel arvestatud. Tegelege osalejate võimalike hirmude ületamisega.
- Kasutage personaalset lähenemist – pakkuge abi, tuletage meelde, küsige kaks korda üle, olge ööpäev läbi kättesaadav jms.
- Mõelge, milliste tegevuste kaudu saab luua sallivat õhkkonda ja vältida diskrimineerimist, et projektis oleks tagatud vaimne turvatunne kõigile osalejatele.

Elluviimise etapp

- Raske treeningul, lihtne lahingus! – mida põhjalikumalt olete valmistunud oma sihtgrupi toetamiseks, seda vähem peate tegevuste käigus ootamatustega tegelema.
- Vältige osalejate sildistamist ja mõelge läbi, kuidas käsitlete vähemate võimaluste ja kaasamise teematikat kõigi projektis osalejatega.
- Pakkuge osalejatele jooksvat tuge olenevalt nende vajadustest.
- Aidake osalejatel oma hirme ja takistusi tegevuse käigus ületada.
- Olge valmis konfliktide ja esilekerkivate probleemide operatiivseks lahendamiseks: hea on toetuda eelnevalt läbiviidud riskianalüüsile.
- Määrake selleks ettevalmistatud vastutajad vähemate võimalustega osalejate toetamiseks ja mentori rolli täitmiseks.
- Pakkuge personaalseid, üks-ühele refleksioone, mis toetavad ausat ja usalduslikku analüüsi.
- Valmistuge koos osalejatega järeltegevuste elluviimiseks pärast koju naasmist.

Järeltegevuste etapp

- Mida paremini on planeeritud järeltegevused, seda suurem on projekti mõju vähemate võimalustega osalejatele ja ühiskonnas laiemalt.
- Tehke koos osalejatega projekti kokkuvõtte ja analüüs – vähemate võimalustega osalejate sisend on ressurss, millest edaspidi õppida ja tulevastes projektides arvestada.
- Toetage osalejaid järeltegevuste ja teavitustegevuste elluviimisel, arvestades seda, millised tegevused on kaasatud sihtgrupile jõukohased: näiteks juurdepääs digimeediale, keeleoskus, kirjatöö või avaliku esinemise sobivus, ning millist lisatuge saate pakkuda.
- Aidake osalejatel analüüsida projekti pikaajalist mõju neile, sh kuidas nad saavad oma kogemust muudes eluvaldkondades edaspidi kasutada. Pakkuge uusi osalusvõimalusi ja vältige „ära kadumist“ kohe pärast tegevuste lõppu.
- Pöörduge taas sidusgruppide poole projekti tulemuste levitamiseks.

Vaata lisa pöördel →